

Inför valet:

Så svarar partierna om hörselvården

Upplands Bro

Hörselskadades förening
i Järfälla-Upplands Bro

Vad vill partierna göra för hörselskadade?

Snart är det val och vi har ställt frågor om hörsel till partierna i kommunfullmäktige i din kommun.

Hörselvården är en central fråga för personer med hörselnedsättning, men även kommunen har ett viktigt ansvar. Det finns mycket som kan göras på kommunal nivå för att personer med hörselnedsättning ska ha samma möjligheter till delaktighet, tillgänglighet och ett fungerande vardagsliv – genom livets olika faser.

Vi har ställt tre frågor via e-post till partiernas lokala organisationer i din kommun. Om det står *ej svarat* så har partiet fått påminnelse, men ändå inte kommit in med svar.

På nästa sida kan du läsa frågorna och bakgrunden till varför vi ställer dem. Därefter följer partiernas svar i sin helhet. I vissa fall har svaren redigerats varsamt för språklig tydlighet, utan att innehållet eller innebörden har förändrats.

Förutom att svaren kan ge dig hjälp när det gäller vilket parti du ska ge din röst så kommer vi även att använda dem för att din hemkommun ska bli hörselsmartare nästa mandatperiod.

Hörselskadades förening i Järfälla-Upplands Bro

- 1. Kommer ditt parti arbeta för att behålla er syn- och hörselinstruktörstjänst i kommunen under den kommande mandatperioden, och även bevaka att dess tjänstgöringsgrad är tillräckligt hög för att täcka kommuninnevånarnas behov?**
- 2. Kommer ditt parti ta upp frågan om hur en specifik överenskommelse kring samverkan mellan hörselvården och den kommunala vård- och omsorgen ska fungera i samverkansorgan som Vård i samverkan?**
- 3. Kommer ditt parti att agera för att hörselkompetens finns i arbetsplatsintroduktion och kompetensutveckling för medarbetare i vård och omsorg?**

Parti	Fråga 1	Fråga 2	Fråga 3
Socialdemokraterna	Ja	Ja	Ja
Moderaterna	Ja	Oklart	Oklart
Vänsterpartiet	Ja	Ja	Ja
Kristdemokraterna	Ja	Avvaktande	Avvaktande
Centerpartiet	Ja	Ja	Ja
Miljöpartiet	Ja	Ja	Ja
Sverigedemokraterna	Ej svarat	Ej svarat	Ej svarat
Liberalerna	Ja	Ja	Ja

Frågor till de kommunala partierna i Upplands Bro

Förebyggande arbete enligt Socialtjänstlagen

Den nya socialtjänstlagen innehåller förändringar när det gäller förebyggande arbete. Både syn och hörselnedsättning medför en ökad ohälsorisk, särskilt om personen inte kan använda sina hjälpmedel.

Genom en syn och hörselinstruktör så samlas det förebyggande arbetet på en funktion som den enskilde kan vända sig till utan biståndsbeslut för att få egenvårdsstöd med sina hjälpmedel. Idag har 13 av 23 kommuner i Stockholms län Syn och hörselinstruktörer i någon form.

Den nationella demenstrategin 2025–2028, Varje dag räknas, lyfter hörselns betydelse i det preventiva arbetet. Strategin lyfter även socialtjänstens ansvar att stödja den enskilde vid hörselnedsättning, både när det gäller att uppmärksamma när den enskilde har en hörselnedsättning och att omsorgspersonal har kunskaper om hörselns betydelse och kan stödja den enskilde med dennes hörselhjälpmedel.

- 1. Kommer ditt parti arbeta för att behålla er syn- och hörselinstruktörstjänst i kommunen under den kommande mandatperioden, och även bevaka att dess tjänstgöringsgrad är tillräckligt hög för att täcka kommuninnevärnans behov?**

Samverkan kommun och Region Stockholm

Idag saknas strukturerad samverkan mellan kommun och Region Stockholm gällande den här patientgruppen. Rehabiliteringen är regionens ansvar, men därutöver så finns det fler frågor än svar. Vem ska svara när kommunen behöver samverka med professionen kring förebyggande insatser som att uppmärksamma hörsel i linje med nationella demenstrategin? Hur ska samverkan se ut kring enskilda patienter när det saknas överenskommelse om vad kommunerna ska göra när hörselvården behöver samverka kring en patient?

Bristen på samverkan är en del av förklaringen till att 10% av befolkningen i åldern 85+ anger att de inte kan höra i samtal med en annan person, med eller utan hörapparat. Hörselvården har ansvar att ge vård till patienter som kommer till mottagningen, samt att medverka i SIP om någon tar initiativ till det. Men de har inget uppdrag att ge vård på distans eller åka ut vilket skapar hinder.

- 2. Kommer ditt parti ta upp frågan om hur en specifik överenskommelse kring samverkan mellan hörselvården och den kommunala vård och omsorgen ska fungera i samverkansorgan som Vård i samverkan?**

Kompetenslyft för personal kring hörselfrågor

Region Stockholm har rapporterat att var tionde person i åldern 85+ anger att de hör för dåligt för att klara av en konversation med en person, med eller utan hörapparater. Det visar på vikten av att personal i både hemtjänst och vård- och omsorgsboende kan hjälpa till med patientens egenvård för hörselhjälpmedel, och stötta när det behövs kontakter med hörselvården.

- 3. Kommer ditt parti att agera för att detta kompetenslyft finns i arbetsplatsintroduktion och kompetensutveckling för medarbetarna?**

Socialdemokraterna

- 1. Kommer ditt parti arbeta för att behålla er syn- och hörselinstruktörstjänst i kommunen under den kommande mandatperioden, och även bevaka att dess tjänstgöringsgrad är tillräckligt hög för att täcka kommuninnevånarnas behov?**

Kommunen ska erbjuda syn- och hörselinstruktörstjänst för att möta de behov som finns för att stärka deras självständighet och delaktighet.

- 2. Kommer ditt parti ta upp frågan om hur en specifik överenskommelse kring samverkan mellan hörselvården och den kommunala vård och omsorgen ska fungera i samverkansorgan som Vård i samverkan?**

Ja, vi ser behov av en tydligare samverkan mellan Region Stockholm och kommunerna kring personer med hörselnedsättning. God hörsel är viktig för delaktighet, livskvalitet och för att förebygga isolering och kognitiv svikt. Därför är vi positiva till att frågan lyfts inom samverkansforum som Vård i Samverkan för att skapa tydligare ansvarsfördelning, kontaktvägar och gemensamma arbetssätt mellan hörselvården och den kommunala vården och omsorgen.

- 3. Kommer ditt parti att agera för att detta kompetenslyft finns i arbetsplatsintroduktion och kompetensutveckling för medarbetarna?**

Ja. Vi vill att kunskap om hörselhjälpmedel och egenvård ska ingå i både arbetsplatsintroduktion och löpande kompetensutveckling för medarbetare inom hemtjänst samt vård- och omsorgsboenden.

Det handlar bland annat om att personal ska kunna uppmärksamma hörselnedsättning, ge enkelt stöd kring hörapparater och andra hjälpmedel, samt veta när kontakt med hörselvården behövs. Ett sådant kompetenslyft stärker äldres delaktighet, trygghet och möjlighet att kommunicera i vardagen.

Moderaterna

- 1. Kommer ditt parti arbeta för att behålla er syn- och hörselinstruktörstjänst i kommunen under den kommande mandatperioden, och även bevaka att dess tjänstgöringsgrad är tillräckligt hög för att täcka kommuninnevånarnas behov?**

Svaret på er fråga är ja. I dagsläget är bedömningen att tjänstgöringsgraden täcker befintliga behov, men vi kommer självfallet bevaka ifall de förutsättningarna ändrar sig över tid.

- 2. Kommer ditt parti ta upp frågan om hur en specifik överenskommelse kring samverkan mellan hörselvården och den kommunala vård och omsorgen ska fungera i samverkansorgan som Vård i samverkan?**

Vi tar med oss den frågan i det vidare arbetet.

- 3. Kommer ditt parti att agera för att detta kompetenslyft finns i arbetsplatsintroduktion och kompetensutveckling för medarbetarna?**

Även den frågan tar vi med oss i det vidare arbetet. Vår generella uppfattning är att det alltid finns utrymme för kompetenshöjande åtgärder för att säkerställa att de behov som finns inom vård och omsorg tillgodoses på ett adekvat och professionellt sätt.

Vänsterpartiet

- 1. Kommer ditt parti arbeta för att behålla er syn- och hörselinstruktörstjänst i kommunen under den kommande mandatperioden, och även bevaka att dess tjänstgöringsgrad är tillräckligt hög för att täcka kommuninnevånarnas behov?**

Ja.

- 2. Kommer ditt parti ta upp frågan om hur en specifik överenskommelse kring samverkan mellan hörselvården och den kommunala vård och omsorgen ska fungera i samverkansorgan som Vård i samverkan?**

Ja.

- 3. Kommer ditt parti att agera för att detta kompetenslyft finns i arbetsplatsintroduktion och kompetensutveckling för medarbetarna?**

Ja, förvånad att denna verksamhet inte redan är inarbetat i kommunens rutiner och vi kommer naturligtvis att verk för att kompetensen stärks på dessa områden.

Kristdemokraterna

1. Kommer ditt parti arbeta för att behålla er syn- och hörselinstruktörstjänst i kommunen under den kommande mandatperioden, och även bevaka att dess tjänstgöringsgrad är tillräckligt hög för att täcka kommuninnevånarnas behov?

Ja, tillgänglighetsfrågor är väldigt angeläget både för mig och partiet. En syn- och hörselkonsulent arbetar för att öka tryggheten och säkerheten för den som har en syn- och/eller hörselnedsättning. Vi kristdemokrater vet även att en nedsättning kan begränsa en person på flera sätt. Bl a kan det bidra till social isolering eller ofrivillig ensamhet.

Därför är kommunens förebyggande syn- och hörselkonsulent en oerhört viktig resurs där även individuellt stöd ges.

2. Kommer ditt parti ta upp frågan om hur en specifik överenskommelse kring samverkan mellan hörselvården och den kommunala vård och omsorgen ska fungera i samverkansorgan som Vård i samverkan?

Vård i samverkan för hörselskadade i Upplands-Bro kommun sker genom ett delat ansvar mellan Upplands-Bro kommun, Region Stockholm och det civila samhället via Hörselskadades förening i Järfälla/Upplands-Bro. Målet med samverkan är att erbjuda en sammanhållen kedja av medicinsk vård, praktiskt stöd i vardagen och social rehabilitering.

Modellen är uppdelad utifrån de olika aktörernas ansvarsområden:

Kommunens ansvar: Praktiskt stöd i hemmet, kommun ansvarar för det vardagsnära stödet och den sociala omsorgen.

Heminstruktör för syn- och hörselskadade: Kommunen erbjuder kostnadsfri hjälp av en heminstruktör. Denna konsulent kan komma hem till dig för att ge råd, visa hur tekniska hjälpmedel fungerar i vardagen och underlätta din hemmiljö. Du når instruktören via kommunens kontaktcenter på telefon 08-581 690 00.

Träffpunkter och aktiviteter: Genom kommunens förebyggande enhet erbjuds sociala aktiviteter och mötesplatser på Träffpunkter 65+ i både Bro och Kungsängen för att motverka isolering.

Region Stockholms ansvar: Medicinsk hörselvård

Region Stockholm ansvarar för den medicinska och tekniska rehabiliteringen.

Primär hörselrehabilitering: Du kan vända dig direkt till en auktoriserad hörselmottagning i länet utan remiss. Här får du hjälp med hörselutredning och utprovning av hörapparater ur Region Stockholms upphandlade sortiment.

Specialiserad vård och tolkning: Vid grav hörselnedsättning eller behov av teckenspråksservice samverkar kommunen med regionens Hörcentral samt Tolkcentralen som lyder under Habilitering & Hälsa.

3. Kommer ditt parti att agera för att detta kompetenslyft finns i arbetsplatsintroduktion och kompetensutveckling för medarbetarna?

Ja, KD har inte fått någon indikation på att det inte fungerar. Skulle så vara fallet får vi överväga frågan och titta vidare på det.

- 1. Kommer ditt parti arbeta för att behålla er syn- och hörselinstruktörstjänst i kommunen under den kommande mandatperioden, och även bevaka att dess tjänstgöringsgrad är tillräckligt hög för att täcka kommuninvånarnas behov?**

Ja. Centerpartiet vill behålla kommunens syn- och hörselinstruktörstjänst. Det är en viktig förebyggande och lättillgänglig funktion som hjälper människor att använda sina hjälpmedel och leva ett mer självständigt liv. Vi vill också följa behov, tillgänglighet och arbetsbelastning så att tjänstgöringsgraden är tillräcklig för kommuninvånarnas behov.

- 2. Kommer ditt parti ta upp frågan om hur en specifik överenskommelse kring samverkan mellan hörselvården och den kommunala vård och omsorgen ska fungera i samverkansorgan som Vård i samverkan?**

Ja. Centerpartiet vill att Upplands-Bro tar upp behovet av en tydlig och specifik överenskommelse med Region Stockholm genom de etablerade samverkansstrukturerna, däribland Vård i samverkan. Ansvar, kontaktvägar och arbetssätt behöver vara tydliga, både för det förebyggande arbetet och när en enskild behöver samordnat stöd från hörselvården och den kommunala vården och omsorgen.

- 3. Kommer ditt parti att agera för att detta kompetenslyft finns i arbetsplatsintroduktion och kompetensutveckling för medarbetarna?**

Ja. Grundläggande hörselkompetens bör ingå både i arbetsplatsintroduktionen och i den återkommande kompetensutvecklingen för medarbetare inom vård och omsorg. Personalen behöver kunna uppmärksamma hörselproblem, kommunicera på ett hörselvänligt sätt, stödja enklare egenvård av hörselhjälpmedel och veta när och hur hörselvården ska kontaktas.

- 1. Kommer ditt parti arbeta för att behålla er syn- och hörselinstruktörstjänst i kommunen under den kommande mandatperioden, och även bevaka att dess tjänstgöringsgrad är tillräckligt hög för att täcka kommuninnevånarnas behov?**

Ja. Miljöpartiet vill att alla människor ska ha möjlighet att leva självständigt och vara fullt delaktiga i samhället, oavsett funktionsförmåga. Syn- och hörselinstruktörerna fyller en viktig funktion genom att stärka individens självständighet, förebygga isolering och öka livskvaliteten. Vi vill därför verka för att denna kompetens finns kvar i kommunen och att resurserna anpassas efter invånarnas behov. Tillgång till stöd ska inte vara beroende av var man bor eller hur väl man själv kan driva sina frågor.

- 2. Kommer ditt parti ta upp frågan om hur en specifik överenskommelse kring samverkan mellan hörselvården och den kommunala vård och omsorgen ska fungera i samverkansorgan som Vård i samverkan?**

Ja, frågan är viktig och vi ser att det finns utmaningar i gränssnittet mellan den regionala hörselvården och den kommunala vård- och omsorgen. Personer med hörselnedsättning ska kunna få en sammanhållen vård och omsorg där ansvarsfördelningen är tydlig och där nödvändig information och kompetens följer individens behov.

- 3. Kommer ditt parti att agera för att detta kompetenslyft finns i arbetsplatsintroduktion och kompetensutveckling för medarbetarna?**

Ja. Ett tillgängligt samhälle skapas inte bara genom teknik och hjälpmedel utan också genom kunskap och bemötande. Miljöpartiet vill att medarbetare inom vård och omsorg har grundläggande kunskap om hörselnedsättning och om hur kommunikationen kan anpassas för att alla ska kunna vara delaktiga. Ökad hörselkompetens stärker rättssäkerheten, självbestämmandet och kvaliteten i omsorgen. Därför vill vi att sådana kunskaper ingår både i introduktion och löpande kompetensutveckling.

Sverigedemokraterna

Har ej inkommit med svar.

1. Kommer ditt parti arbeta för att behålla er syn- och hörselinstruktörstjänst i kommunen under den kommande mandatperioden, och även bevaka att dess tjänstgöringsgrad är tillräckligt hög för att täcka kommuninnevånarnas behov?

Liberalerna ser positivt på det förebyggande arbete som en syn- och hörselinstruktör kan bidra med. Den nya socialtjänstlagens tydligare fokus på förebyggande insatser är en viktig utveckling. För personer med syn- eller hörselnedsättning kan tidigt och lättillgängligt stöd bidra till ökad självständighet, trygghet och livskvalitet.

Vi anser därför att kommunen även framöver behöver säkerställa att personer med syn- och hörselnedsättning får ett tillgängligt och professionellt stöd, bland annat när det gäller användningen av hjälpmedel. Hur verksamheten bäst organiseras och vilken omfattning som behövs bör bedömas utifrån invånarnas behov, verksamhetens resultat och kommunens samlade resurser.

Liberalerna är därför positiva till att värna denna kompetens och kommer att följa frågan under kommande mandatperiod.

2. Kommer ditt parti ta upp frågan om hur en specifik överenskommelse kring samverkan mellan hörselvården och den kommunala vård och omsorgen ska fungera i samverkansorgan som Vård i samverkan?

Ja. Liberalerna anser att samverkan mellan kommunen och Region Stockholm behöver stärkas när det gäller personer med hörselnedsättning.

Den enskilde ska inte riskera att hamna mellan olika huvudmän. Regionen ansvarar för hälso- och sjukvården och hörselrehabiliteringen, medan kommunen har ett viktigt ansvar inom bland annat äldreomsorg och socialtjänst. Därför behövs tydliga kontaktvägar och en bättre ansvarsfördelning.

Liberalerna är positiva till att frågan om en tydligare överenskommelse mellan hörselvården och den kommunala vården och omsorgen tas upp inom relevanta samverkansorgan, exempelvis Vård i samverkan.

Vi vill särskilt uppmärksamma det förebyggande arbetet och möjligheterna till bättre samverkan kring personer som behöver stöd från både kommunen och regionen. Målet måste vara att den enskilde får rätt stöd i rätt tid och slipper bära ansvaret för att olika verksamheter ska hitta varandra.

3. Kommer ditt parti att agera för att detta kompetenslyft finns i arbetsplatsintroduktion och kompetensutveckling för medarbetarna?

Personal som dagligen möter äldre behöver kunna uppmärksamma tecken på hörselproblem, förstå hur en hörselnedsättning påverkar kommunikation och delaktighet samt veta vart man kan vända sig när ytterligare stöd behövs.

Vi anser därför att kunskap om syn- och hörselnedsättningar bör finnas med som en relevant del av introduktion och löpande kompetensutveckling för berörd personal. Här ser vi också stora möjligheter till samverkan med Region Stockholm och hörselvårdens professioner.

För Liberalerna handlar detta ytterst om förebyggande arbete, självständighet och livskvalitet. Äldre och personer med funktionsnedsättning ska kunna känna sig trygga med att kommunens verksamheter har kunskap om deras behov och att kommunen och regionen samarbetar när det behövs.